

۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

نکته: هر معادله به صورت $ax + b = 0$ را که در آن a و b اعداد حقیقی و a مخالف صفر باشد، یک معادله درجه اول می نامند.

تنها جواب این معادله، $x = -\frac{b}{a}$ است.

جواب معادله را به دست آورده و کوچکتر از ۲ قرار می دهیم:

$$2x + 4 = a \Rightarrow 2x = a - 4 \Rightarrow x = \frac{a - 4}{2}$$

$$\frac{a - 4}{2} < 2 \xrightarrow{\times 2} a - 4 < 4 \xrightarrow{+4} a < 8$$

$$a = 1, 2, 3, \dots, 7$$

a ، عددی طبیعی و کوچکتر از ۸ است، پس مقادیر قابل قبول برای a ، برابر است با:

بنابراین ۷ مقدار برای a ، وجود دارد.

۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابتدا به کمک قضیه فیثاغورس و حل معادله، مقدار X را به دست می آوریم:

قضیه فیثاغورس

$$\xrightarrow{\text{قضیه فیثاغورس}} (x + 1)^2 + 8^2 = (2x)^2 \Rightarrow x^2 + 1 + 2x + 64 = 4x^2$$

$$\Rightarrow 4x^2 - x^2 - 2x - 65 = 0 \Rightarrow 3x^2 - 2x - 65 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4(3)(-65) = 4 + 780 = 784 = (28)^2$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2) \pm 28}{2(3)} \xrightarrow{x > 0} x = \frac{2 + 28}{6} = \frac{30}{6} = 5$$

$$S = \frac{1}{2}(x + 1)(8) = 6 \times 4 = 24$$

مساحت مثلث برابر است با:

۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

اتحاد مربع کامل بوده و الگوی آن $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ است، بنابراین در جای خالی عبارت «دو برابر اولی در دومی»

جایگزین می شود:

$$2(x) \left(-\frac{4}{5} \right) = -\frac{8}{5}x$$

۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(۱) نشان دهندهی تابع $y = (x - 4)^2$ است.

(۲) نمودار تابع $y = -(x - 4)^2$ است.

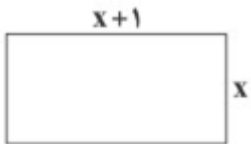
(۳) نمودار تابع $y = x^2 - 4$ است.

$$\begin{aligned}
 D_f &= \{-1; 2; 5; 0\} \\
 D_g &= \{0; -1; 2; 4\} \\
 f \times g &= \{(-1, 4 \times 6), (0, 4 \times 2), (2, -8 \times (-1))\} \\
 &= \{(-1, 24), (0, 8), (2, 8)\} \\
 f - g &= \{(-1, 4 - 6), (0, 4 - 2), (2, -8 - (-1))\} \\
 &= \{(-1, -2), (0, 2), (2, -7)\} \\
 \frac{f \times g}{f - g} &= \left\{ \left(-1, \frac{24}{-2}\right), \left(0, \frac{8}{2}\right), \left(2, -\frac{8}{7}\right) \right\} \\
 &= \left\{ (-1, -12), (0, 4), \left(2, -\frac{8}{7}\right) \right\}
 \end{aligned}$$

$$\left\{ -12, 4, -\frac{8}{7} \right\}$$

پس برد تابع برابر است با:

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\text{مساحت مستطیل} = x(x+1) = x^2 + x$$

$$\text{مساحت مربع} = (\sqrt{2})^2 = 2$$

طبق فرض مساله این دو مساحت با هم برابرند.

$$\begin{aligned}
 x^2 + x &= 2 \Rightarrow x^2 + x - 2 = 0 \\
 &\Rightarrow (x+2)(x-1) = 0
 \end{aligned}$$

$$\begin{cases}
 x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2 & \text{غ ق ق} \\
 x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1 & \text{ق ق ق}
 \end{cases}$$

$$\text{محیط مستطیل} = 2(x+1+x) = 4x + 2 \xrightarrow{x=1} 4 + 2 = 6$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابتدا طرف چپ معادله را با استفاده از اتحاد مربع دو جمله‌ای ساده‌تر می‌کنیم:

$$(3x+2)^2 = 12x + 40 \Rightarrow 9x^2 + 12x + 4 = 12x + 40 \Rightarrow 9x^2 = 36 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm 2$$

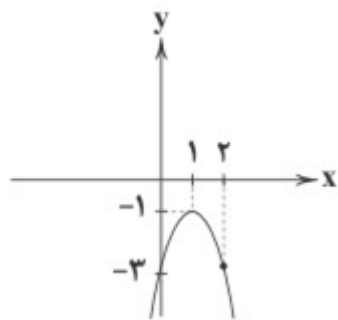
پس ریشه‌ی کوچک‌تر معادله ۲- است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، لذا با جایگذاری $x = -1$ در معادله داریم:

$$\begin{aligned}
 \frac{x+2m}{x-2} - \frac{1}{x} &= \frac{m}{x(x-2)} \xrightarrow{x=-1} \frac{-1+2m}{-1-2} - \frac{1}{(-1)} = \frac{m}{-1(-1-2)} \Rightarrow \frac{2m-1}{-3} + 1 = \frac{m}{3} \\
 \Rightarrow \frac{m}{3} + \frac{2m-1}{3} &= 1 \Rightarrow \frac{3m-1}{3} = 1 \Rightarrow 3m-1=3 \Rightarrow 3m=4 \Rightarrow m = \frac{4}{3}
 \end{aligned}$$

$$y = -2(x-1)^2 - 1 \Rightarrow S \begin{vmatrix} 1 \\ -1 \end{vmatrix}$$

نقاط کمکی:

$$x = 0 \Rightarrow y = -2(0-1)^2 - 1 = -2 - 1 = -3$$

$$x = 2 \Rightarrow y = -2(2-1)^2 - 1 = -2 - 1 = -3$$

از نواحی سوم و چهارم می‌گذرد.

x	0	1	2
y	-3	-1	-3

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه‌های معادله -۳ و ۵ هستند می‌توان معادله را به صورت زیر نوشت:

$$(x - (-3))(x - 5) = 0 \Rightarrow (x + 3)(x - 5) = 0 \Rightarrow x^2 + (3 - 5)x + (3) \times (-5) = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x - 15 = 0$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معادله را با تغییر متغیر $x^2 = t$ به صورت معادله‌ی درجه‌ی دوم درمی‌آوریم:

$$x^2 = t \Rightarrow t^2 + 10t + 9 = 0 \Rightarrow \text{حال به شیوه‌ی تجزیه‌ی جمله‌ی مشترک}$$

$$\Rightarrow (t + 9)(t + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = x^2 = -1 \Rightarrow \text{فاقد جواب} \\ t = x^2 = -9 \Rightarrow \text{فاقد جواب} \end{cases}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای این‌که رابطه‌ی R تابع باشد، چون دو زوج مرتب (۴, ۵) و (۴, $a^2 + 4$) دارای مؤلفه‌ی اول

برابرند، لذا می‌بایست مؤلفه‌ی دومشان نیز با یک‌دیگر برابر باشد:

$$R = \{(2, b), (a + 3, 3), (4, a^2 + 4), (4, 5)\}$$

$$(4, a^2 + 4) = (4, 5) \Rightarrow a^2 + 4 = 5 \Rightarrow a^2 = 1 \Rightarrow a = \pm 1$$

حال به ازای مقادیر a بررسی می‌کنیم که آیا رابطه تابع است یا نه:

$$a = 1 \Rightarrow R = \{(2, b), (1 + 3, 3), (4, 1^2 + 4), (4, 5)\} = \{(2, b), (4, 3), (4, 5)\}$$

به دلیل وجود دو زوج مرتب (۴, ۳), (۴, ۵) رابطه تابع نمی‌باشد.

$$a = -1 \Rightarrow R = \{(2, b), (-1 + 3, 3), (4, (-1)^2 + 4), (4, 5)\} = \{(2, b), (2, 3), (4, 5)\}$$

چون دو زوج مرتب (۲, ۳), (۲, b) عضو رابطه هستند، برای تابع بودن آن می‌بایست $b = 3$ باشد.

$$(a, b) = (-1, 3)$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چون تابع f از مبدأ عبور می‌کند عرض از مبدأش صفر است:

$$f(x) = \max_{f(2)=1} \rightarrow f(2) = 2m = 1 \Rightarrow m = \frac{1}{2} \Rightarrow f(x) = \frac{1}{2}x = \frac{x}{2}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای حل معادلات گویا، طرفین معادله را در مخرج مشترک کسرها $(x - 4)$ ضرب می‌کنیم:

$$(x - 4) \left(x + \frac{2x - 1}{x - 4} \right) = (x - 4)(-2) \Rightarrow (x - 4)(x) + (2x - 1) = (x - 4)(-2)$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x + 2x - 1 = -2x + 8 \Rightarrow x^2 - 2x - 1 = -2x + 8$$

برای حل معادله‌ی درجه دو، تمام عبارات را به یک طرف می‌آوریم:

$$x^2 - 9 = 0 \xrightarrow[\text{مزدوج}]{\text{اتحاد}} (x - 3)(x + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3 \\ x + 3 = 0 \Rightarrow x = -3 \end{cases}$$

در نهایت دو جواب قرینه‌ی هم داریم.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌دانیم جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند در نتیجه ابتدا با جایگذاری $x = -4$ در معادله

مقدار a را می‌یابیم:

$$ax^2 + x - 28 = 0 \xrightarrow{x=-4} a \times (-4)^2 - 4 - 28 = 0 \Rightarrow 16a - 32 = 0$$

$$\Rightarrow 16a - 32 = 0 \Rightarrow 16a = 32 \Rightarrow a = \frac{32}{16} = 2$$

حال با جایگذاری $a = 2$ در معادله، آن را با استفاده از روش کلی حل می‌کنیم:

$$2x^2 + x - 28 = 0 \xrightarrow[\text{ax}^2 + \text{bx} + \text{c} = 0]{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} \begin{cases} a = 2 \\ b = 1 \\ c = -28 \end{cases}$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (1)^2 - 4 \times (2) \times (-28) = 1 + 224 = 225$$

$$x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_1 = \frac{-1 + \sqrt{225}}{2 \times 2} = \frac{-1 + 15}{4} = \frac{14}{4} = \frac{7}{2}$$

$$x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_2 = \frac{-1 - \sqrt{225}}{2 \times 2} = \frac{-1 - 15}{4} = -\frac{16}{4} = -4$$

روش دوم: اگر $x = -4$ قرار دهیم، مقدار a به دست می‌آید.

$$ax^2 + x - 28 = 0 \xrightarrow{x=-4} 16a - 4 - 28 = 0 \Rightarrow 16a = 32 \Rightarrow a = 2$$

$$\text{ضرب ریشه‌ها} = \frac{c}{a} = (-4)(x_2) = \frac{-28}{2} \Rightarrow x_2 = \frac{7}{2}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\left. \begin{array}{l} 4x = \text{قیمت دفتر} \\ \frac{3}{5}x = \text{قیمت پاک کن} \end{array} \right\} \Leftarrow x = \text{قیمت مداد}$$

$$\overbrace{4(4x)}^{\text{دفتر}} + \overbrace{3x}^{\text{پاک کن}} + 5 \left(\overbrace{\frac{3}{5}x}^{\text{مداد}} \right) = 55000$$

$$\Rightarrow 16x + 3x + 3x = 55000 \Rightarrow 22x = 55000 \Rightarrow x = \frac{55000}{22} = \frac{5000}{2} = 2500$$

۱۷

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر معادله به صورت $ax + b = 0$ را که در آن a و b اعداد حقیقی و a مخالف صفر باشد، را یک معادله‌ی درجه‌ی اول می‌نامند که جواب این معادله از رابطه‌ی $x = \frac{-b}{a}$ به دست می‌آید. با توجه به توضیحات داده شده $-2x + 3 = 0$ یک معادله‌ی درجه‌ی اول است.

۱۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مساحت دایره - مساحت مربع = مساحت رنگی

$$(2x)^2 - \pi \times x^2 = 4x^2 - 3x^2 = x^2 \Rightarrow x^2 = 16 \Rightarrow x = \pm 4 \xrightarrow{x>0} x = 4$$

$$\Rightarrow \text{محیط دایره} = 2\pi x = 2 \times 3 \times 4 = 24$$

۱۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برای آن که معادله جواب نداشته باشد باید سمت راست تساوی منفی باشد.

$$(2x - 3)^2 = 3m + 7$$

$$3m + 7 < 0 \Rightarrow 3m < -7 \Rightarrow m < -\frac{7}{3}$$

۲۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به ضابطه‌ی تابع خطی $f(x) = mx + n$ داریم:

$$f(-2) = 3 \Rightarrow m \times (-2) + n = 3 \Rightarrow -2m + n = 3 \quad (1)$$

$$f(1) = 1 \Rightarrow m \times (1) + n = 1 \Rightarrow m + n = 1 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{2, 1} \begin{cases} -2m + n = 3 \\ m + n = 1 \end{cases} \xrightarrow{\times(-1)} \begin{cases} -2m + n = 3 \\ -m - n = -1 \end{cases} \vee \Rightarrow -3m = 2 \Rightarrow m = -\frac{2}{3}$$

$$\xrightarrow{(1)} -2 \times \left(-\frac{2}{3}\right) + n = 3 \Rightarrow \frac{4}{3} + n = 3 \Rightarrow n = 3 - \frac{4}{3} = \frac{5}{3}$$

$$m \times n = -\frac{2}{3} \times \frac{5}{3} = -\frac{10}{9}$$

۲۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زیرا تقابل سجع‌های متوازی موجب آرایه‌ی ترصیع شده که ارزش موسیقایی بیشتری دارد. گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: تقابل سجع‌های متوازن و متوازی موجب آرایه‌ی «موازنه» شده که ارزش موسیقایی کمتری دارد.

۲۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمات سجع باید در پایان دو جمله بیایند.

۲۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. توجه: دومین واج از هر هجا، همیشه مصوت است، اولین، سومین و چهارمین واج هر هجا، صامت هستند.

۲۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در واژه‌های «کریم، زیرک، بیکار و تیر»، واج «ی» مصوت است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نوع سجع در همه عبارات، از نوع «متوازی» است؛ اما نوع سجع گزینه ۱، از نوع «مطرف» است. در این گزینه، کلمات «خواست» و «آراسته»، «نشسته» و «بسته» با یکدیگر هم وزن نیستند؛ بنابراین نمی توانند سجع متوازی داشته باشند. توجه داشته باشید که «دیده» در انتهای جمله قرار نگرفته است؛ پس نمی توانیم آن را با «بسته» دارای سجع متوازی بدانیم. تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۲: «علتی» و «زلتی»: سجع متوازی

گزینه ۳: «مردن» و «بردن»: سجع متوازی

گزینه ۴: «رفته» و «بسته»: سجع متوازی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

همه ی ابیات بر لزوم توأم بودن علم و عمل برای رسیدن به مقصود تأکید دارند، در بیت گزینه ی (۴) شاعر، عشق را از علم و عمل برتر می داند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در این کلمات هر دو نشانه ی «ه» و «و» فقط صامت هستند:

توهین، شاهوار، هواداری، هم آواز، هولناک، هوس

در واژه ی مهجور، «و» مصوت است.

در واژه ی واهمه، «ه» دوم مصوت است.

در واژه ی مشهور، «و» مصوت است.

در واژه ی دلخواه، «و» تلفظ نمی شود. (واو معدوله)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) شاهنامه ی ابومنصوری را عده ای از دانشوران خراسان نوشتند.

(۳) اطلاعاتی راجع به تاریخ ایران بر آن افزود.

(۴) محمد بن جریر طبری آن را به زبان عربی نوشت و ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگرداند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منظومه ی «یادگار زریران» از اشعار تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شتر، خار را نخورد به این دلیل که ماری به دور آن پیچیده بود و او از آن می ترسید.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تمام بیت ها در قالب مثنوی هم قافیه اند. براساس این موضوع باید گزینه ی (۲) را انتخاب کنیم. قافیه ی

ابیات در سایر گزینه ها:

(۱) بیداد، یاد (۲) فرصت، غنیمت (۴) رنج، گنج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «را» در این گزینه در معنی حرف اضافه به کار رفته (مرا گفت: به من گفت) و در سایر گزینه ها نشانه ی

مفعولی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه ی ۴، غنایی و نوع ادبی سایر ابیات، تعلیمی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه ی «قاتل» در این گزینه برای «غیرانسان» به کار رفته است، اما در سایر گزینه ها برای انسان.

۳۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این دوره مدّعیان عرفان که به اقتضای زمانه با مغولان کنار آمده بودند، کم‌کم اصالت خود را از دست دادند و به درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و «پیچیده» جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.

۳۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۳۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۳۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تمامی کلمات مصرع اول با تکرار مصوت کوتاه «—» به هم پیوسته‌اند و تکرار این مصوت به موسیقی بیت افزوده است.

۳۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مراحل پنج‌گانه عبارت‌اند از: خوانش، شناسایی و استخراج نکات زبانی، شناسایی و استخراج نکات ادبی، شناسایی و استخراج نکات فکری، نتیجه‌گیری و تعیین نوع.

۴۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) تقارن سجع‌های متوازی منجر به ترصیع شده است.

شگرشکن است یا سخنگوی من است
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
عنبرذقن است یا سمن‌بوی من است

ب) تکرار مصوت بلند «ا»: واج‌آرایی

ج) تقارن سجع‌ها، اعم از متوازی و متوازن منجر به موازنه شده است.

نوازنده بلبل به باغ اندرون
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
گرازنده آهو به راغ اندرون

د) واژه‌های «خمیده» در پایان نیم‌مصرع و «کشیده» در پایان مصرع نخست، سجع متوازی ساخته‌اند.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیت ج فاقد ترصیع است.

گزینه ۲: بیت د فاقد موازنه است.

گزینه ۴: بیت ج فاقد ترصیع است.

توضیح نکته‌ی درسی: ترصیع نوع خاصی از موازنه است، بنابراین هر ترصیعی موازنه است ولی هر موازنه‌ای ترصیع نیست.

۴۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۳): دعوت به سنجیده‌گویی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ارزشمندی خاموشی

(۲) خودحسابی

(۴) گله از قدرناشناسی مردم

۴۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«عاطفه» اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر است. «وزن» ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت الف، ب و هـ در نوع غنایی سروده شده‌اند.

در بیت ج نکوهش غیبت کردن و در بیت د تأکید بر اعتدال در خوبی کردن مطرح شده که از مضامین تعلیمی هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت این گزینه فقط واج‌آرایی صامت «ش» وجود دارد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: واژه‌آرایی «شور»، «دل»، «عاشقانش» / واج‌آرایی «ش»

گزینه‌ی ۲: واژه‌آرایی «است»، «مو» و «آن» / واج‌آرایی «م» و «ن»

گزینه‌ی ۳: واژه‌آرایی «پخته» و «خام» / واج‌آرایی «ش»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آثار برجای مانده‌ی زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

منظومه‌ی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصلی پارتی دارند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علامت «-» برای نشان دادن هجای بلند به کار می‌رود.

هریک از کلمات «جان، خون، پا، هم» یک هجای بلند محسوب می‌شوند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

عبارت الف: رانده - مانده: سجع متوازی

عبارت ت: طریقت - شریعت: سجع متوازی

عبارت ث: ورزد - گردد: سجع متوازی. تشریح سایر عبارات:

عبارت ب: خار - خال: سجع متوازن

عبارت پ: نمود - فرمود: سجع مطرف

عبارت ج: کمال - دوام: سجع متوازن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «را» در این گزینه در معنی حرف اضافه به کار رفته و در سایر گزینه‌ها نشانه‌ی مفعول است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. غزنویان برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند و دست کم تا پایان

سلطنت مسعود، دربار آنان به وجود شاعران بزرگ فارسی‌گوی که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند، مانند عنصری، فرخی، منوچهری آراسته بود.

قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمد بن زکریای رازی آغاز شد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پدیده‌های اجتماعی به مرور از افرادی که آنها را به وجود آورده‌اند مستقل می‌شوند. این روند تا آنجا

ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند که پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. افراد خواهان تسلط بر این جهان، اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌شوند و فرصت‌رهایی از این قفس

خودساخته را ندارند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده‌ی انسان نیز ضروری است زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

۵۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیش‌تر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است. هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

۵۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

ما می‌توانیم در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم.

۵۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در نگاه طولی یا تک‌خطی همه جوامع مسیر پیشرفت یکسانی را طی می‌کنند و برخی از آن‌ها (به بیان دور‌کیم) مکانیکی هستند و برخی ارگانیکی. سایر گزینه‌ها مربوط به دیدگاه عرضی درباره مسیر پیشرفت جوامع هستند.

۵۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پیامدهای طبیعی و غیرارادی کنش انسانی حتمی است، یعنی قطعاً انجام می‌شود.

۵۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند، یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

۵۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.

۶۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

یاد گرفتن مطالب درسی: پیامد غیرارادی کنش انسانی

سکته‌ی قلبی: کنش انسانی محسوب نمی‌شود.

انرژی گرفتن بعد از مصرف قهوه: پیامد غیرارادی کنش انسانی

در خواب حرف زدن: کنش انسانی نیست.

۶۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم، از این‌رو،

فردی یا کودکی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید (آگاهانه بودن کنش).

مصدوم شدن یا آسیب دیدن هنگام ورزش صبحگاهی، پیامد غیرارادی کنش می‌باشد.

۶۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده‌ی انسان نیز ضروری است زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه

باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد که بیانگر ارادی بودن کنش است.

از همه‌ی موارد قسمت دوم گزینه‌ها، فقط «ضروری بودن کنش» جزء ویژگی‌های کنش نیست.

۶۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

۶۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خردترین (کوچک‌ترین) پدیده‌ی اجتماعی، کنش اجتماعی است. به آن دسته از پدیده‌های مطلوب و

خواستنی که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند، ارزش‌های اجتماعی می‌گویند.

۶۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۶۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترجمه کلمات مهم: ما اکتشفوا: کشف نکردند، کشف نکرده‌اند / الظاهره العجيبه الّتی: پدیده شگفتی که / کثیراً من: بسیاری از. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «هنوز» اضافی است، عجیب (عجیبی)، بیشتر مردمان (بسیاری از مردم)
- (۲) نتوانستند (اضافی است)، باعث حیرت شده (حیرت‌زده کرده)، مردمان زیادی («کثیراً» صفت «الناس» نیست).
- (۴) پدیده‌های («الظاهره» مفرد است). - بسیار متعجب کرده (لفظ «کثیراً» برای «من الناس» است نه فعل جمله)

۶۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۶۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. صورت سؤال فعل ثلاثی مزیدی را می‌خواهد که به مفعول نیازی نداشته باشد (لازم باشد). بررسی گزینه‌ها:

- گزینه‌ی «۱»: «سأذهبُ: خواهم رفت» لازم است، اما از ریشه‌ی «ذهب» می‌باشد و ثلاثی مجرّد است.
- گزینه‌ی «۲»: «يجلسون: می‌نشینند» لازم است، اما ریشه‌ی آن «جلس» می‌باشد و ثلاثی مجرّد است.
- گزینه‌ی «۳»: «يُحترَمُ: احترام می‌گذارد» ثلاثی مزید است، اما لازم نیست و نیاز به مفعول دارد.
- گزینه‌ی «۴»: «سيتخرّجونَ: دانش‌آموخته خواهند شد» هم لازم است و هم ثلاثی مزید از باب «تفعل» است. (غالب افعال باب «تفعل» لازم هستند).

۶۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارات:

- گزینه ۱: پیراهن زنانه: از لباس‌های زنانه است!
- گزینه ۲: [فرد] شاد: خوشحالی و شادمانی است! [فَرَح: شادمانی، خوشحالی / فَرَح: شاد، خوشحال]
- گزینه ۳: پاره آتش: پاره آتش آن فروزان است و در آن روشنایی است!
- گزینه ۴: خورشید: سیاره‌ای است که دور زمین می‌چرخد!

۷۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در همه‌ی گزینه‌ها حروف اصلی کلمات به درستی تعیین شده است به جز گزینه‌ی (۲). حروف اصلی «یتراکم» که بر وزن «يَتَفَاعَلُ» است، «ر ک م» می‌شود نه «ت ر ک».

۷۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۲) «الأدب الحسن: ادب خوب» نه «خوب بودن ادب»، «قُبِحَ: زشت بودن» نه «قبيح»، «النسب القبيح: دودمان زشت».
- (۳) «يَذْهَبُ بـ می‌برد» نه «می‌پوشاند».
- (۴) «يَذْهَبُ بـ» ترجمه‌ی فعل دیگری است، «دودمان» مفرد است نه جمع، قبيح (← قُبِحَ)

۷۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أَنْظُرُ» فعل مضارع اول شخص مفرد (متکلم وحده) است.

ترجمه: «به شب نگاه می‌کنم پس در آن ستارگان مانند مرواریدهای پراکنده هستند». بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «أَشْرَحَا: شرح دهید» فعل امر است.
- (۲) «تَرْجِم: ترجمه کن» فعل امر است.
- (۳) «انْتَخِب: انتخاب کن» فعل امر است.

۷۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «الأربعين» چون (ال) دارد و صفت واقع شده، عدد ترتیبی است.

ترجمه: در روز چهلّم همراه خانواده‌ام به مسجد رفتم.
در سایر گزینه‌ها «الثلاث - الواحدة - خمس» اعداد اصلی‌اند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۷۴

ترجمه‌ی کلمات مهم: أَخْلَصَ: خالص شدند، فعل ماضی است. [ارد گزینه‌های (۱) و (۲)] / قَلِبَهُم عَلٰی لِسَانِهِمْ: قلبشان بر زبانشان، مفرد است. [ارد سایر گزینه‌ها]

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی عبارت سؤال: «دانش را بجوید، اگرچه در چین (دور دست) باشد.» ۷۵

مفهوم: «برای به دست آوردن علم و دانش، از هیچ تلاش و کوششی حتی سفرهای طولانی دریغ نکنید.» این مفهوم به گزینه‌ی (۴) نزدیک است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی کلمات مهم: ذَلِكْ: آن [ارد گزینه‌های (۱) و (۳)] ۷۶

كَانَ يَرْحَمُ: رحم می‌کرد، ترکیب «كَانَ + فعل مضارع» معادل «ماضی استمراری» در فارسی است. [ارد گزینه‌های (۱) و (۳)]
الْفُقَرَاءُ: فقیران، نیازمندان، جمع (مكسّر) است. [ارد گزینه‌ی (۳)]
سَيَجْعَلُ: قرار خواهد داد، فعل مستقبل است. [ارد گزینه‌های (۲) و (۳)]
لسان صدق: یادی نیکو [ارد گزینه‌ی (۲)]
الْآخِرِينَ: آیندگان [ارد گزینه‌های (۲) و (۳)]

ترجمه‌ی متن: ۷۷

«در نظر دادن نسبت به چیزها شتاب مکن و به کارها به‌طور دقیق بنگر و مردم را با مهربانی خطاب کن و برای دوری از پشیمانی‌ای که تو را آزار می‌دهد، کلامی را بدون تفکر بر زبان میاور. شخص عاقل زبانش را در برابر مردم حفظ می‌کند و هنگام همنشینی با دوستان، آن‌ها را سرزنش و ملامت نمی‌کند و به این خاطر، مردم به شدت او را دوست دارند و بر دوستی با او طمع می‌ورزند و او با سعادت زندگی می‌کند.»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

عاقل چه کار می‌کند تا مردم دوستش داشته باشند؟

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

(۱) بسیار با مردم صحبت می‌کند!

(۲) هنگام همنشینی با مردم، آنان را سرزنش و ملامت می‌کند!

(۳) بر اموال و کارهایش حرص می‌ورزد!

(۴) با مردم با ادب و احترام روبه‌رو می‌شود!

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۷۸

عاقبت سخن گفتن بدون اندیشه چیست؟

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه (۱): پشیمانی

گزینه (۲): طمع

گزینه (۳): مهربانی

گزینه (۴): دوست داشتن مردم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۷۹

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه (۱): انسان عاقل در گفته‌ها و کارهایش اندیشه می‌کند!
گزینه (۲): هر کس به‌طور دقیق به مسائل نگاه نکند، پشیمان خواهد شد!
گزینه (۳): هر کس زبانش را در برابر مردم حفظ نکند، نامحترم می‌شود!
گزینه (۴): شتاب کردن در کارها، کاری پسندیده است. (نادرست)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۸۰

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۲): مزید ثلاثی بحرف واحد (این فعل از باب «تفعّل» است و در نتیجه دارای ۲ حرف زائد است!)
گزینه (۳): مضارع للنفی (با توجه به حرکت‌گذاری فعل در متن که حرف پایانی‌اش مجزوم به سکون است، «لا» از نوع نهی است، نه نفی!)
گزینه (۴): للغائبه - لیس له حرف زائد (اولاً: این فعل «للمخاطب» است، ثانیاً: دارای حرف زائد است و ثلاثی مجرد نیست.)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۸۱

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۲): من مجرد ثلاثی («تفکّر» بر وزن «تفعّل» مصدر از ثلاثی مزید است، نه مجرد!)
گزینه (۳): صفة (مضاف‌الیه است، نه صفت!)
گزینه (۴): فعل (این کلمه مصدر است و تمامی مصدرها اسم هستند، نه فعل!) / صفة (مانند گزینه ۳)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت سؤال: «خاموشی زبان، [ضامن] سلامتی انسان است» ۸۲

مفهوم: «انسان می‌تواند در بسیاری اوقات، با خاموشی گزیدن و حرف نزدن، خود را از ضرر و زیان حفظ کند.» این مفهوم به گزینه‌ی (۴) نزدیک است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اَمْتَنَا المَفْكُرَةُ: اَمْت متفکّر ما (رد گزینه‌ی ۴) (اندیشمند است، غلط است و «به شمار می‌آید» اضافی و ۸۳

بدون معادل آمده است.)

الأعداء: دشمنان (گزینه‌های ۱ و ۳ گفته‌اند دشمنان ما و رد می‌شوند.)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سَتُكْمَلُ: کامل خواهد کرد (س، سوف) + فعل مضارع — مستقبل (رد سایر گزینه‌ها) ۸۴

دروسها: درس‌هایش (رد گزینه‌ی ۲)

هذا الأسبوع: این هفته (رد گزینه‌ی ۳)

حتّى تحضر: تا حاضر شود (حضور یابد) (حتّى + فعل مضارع — مضارع التزامی) (رد گزینه‌ی ۲)

فى إمتحاناتٍ نهائیه السنّة: در امتحانات پایان سال (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۸۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سؤال، فعلی را می‌خواهد که معنای آن با «فاعل» تمام می‌شود و نیازی به «مفعول» ندارد، یعنی باید دنبال فعل «لازم» بگردیم، زیرا فعل‌های «لازم» برای کامل شدن معنایشان تنها به «فاعل» نیاز دارند، ولی فعل‌های متعدی برای کامل شدن معنایشان علاوه بر «فاعل»، به «مفعول» هم نیاز دارند. در این گزینه، «تتساقط» فعل لازم و «الأسماك» فاعل آن است.

ترجمه: «هنگام کاهش سرعت گردباد، ماهی‌ها بر روی زمین می‌افتند.» بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ «أَنْ تَجْعَلُوا» فعل متعدی و «الجوازات» مفعول آن است.

ترجمه: «ای برادرانم، شما باید گذرنامه‌ها را روی میز بگذارید (قرار بدهید).»

۳ «تشتري» فعل متعدی و «حاسوبا» مفعول آن است.

ترجمه: «مادرم برایم تا پایان این ماه کامپیوتری را می‌خرد.»

۴ «اغسلن» فعل متعدی و «أیدی» مفعول آن است.

ترجمه: ای دخترانم، دست‌هایتان را پیش از خوردن غذا بشویید.»

۸۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. انسان در تاریخ، نقش محوری و اساسی دارد و رویدادها و تحولات تاریخی در نتیجه‌ی رفتار متقابل انسان‌ها با یکدیگر و یا با طبیعت پدید آمده‌اند.

۱) نادرست، روابط نهادها، جوامع کشورها در بحث تمدن‌ها می‌باشد.

۳ و ۴) نادرست، هر دو گزینه در ارتباط با تعریف علم تاریخ می‌باشد.

۸۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

۸۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر گَشَف‌رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است.

۸۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.

۹۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است.

۹۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشیاء و ظروف سنگ صابونی، از دیگر مصنوعات است که توسط مردم برخی سکونتگاه‌های کهن به ویژه جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد.

۹۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. باستان‌شناسان اگر در حفاری و خاک‌برداری، به بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه‌ی آن بنا را مشخص می‌کنند.

۹۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است. از این‌رو، بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره‌ی زندگی انسان‌ها و جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است.

۹۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به گمان برخی از باستان‌شناسان سومریان مخترع خط بوده و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است.

نکته‌ی مهم درسی: بعضی از لوحه‌های سومری حاوی آثار ادبی بلند مانند افسانه گیلگمش است.

۹۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در یونان باستان مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه‌ی توسعه‌ی دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۹۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دانش جغرافیای تاریخی به مطالعه‌ی مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد.

۹۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. منظور از عبارت تاریخ بشر، مجموعه‌ی حوادث و رویدادهایی است که بشریت (فرد یا جامعه) از سر گذرانده است.

۹۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شکل منظم و موازی ← شمال خراسان / جهت شمالی - جنوبی ← تالش / امتداد غربی - شرقی ← البرز

۹۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): مربوط به توده‌ی هوای مرطوب موسمی است.

گزینه (۲): مربوط به توده‌ی وای سودانی است.

گزینه (۴): مربوط به توده‌ی هوای سرد و خشک سیبری است.

۱۰۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

از ارزش‌های اقتصادی نواحی کوهستانی می‌توان به ذخایر آب، معدن و ذخایر طبیعی و دامداری اشاره کرد.

۱۰۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان، چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد.

۱۰۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جغرافیای طبیعی به مطالعه‌ی ساختار پراکندگی پدیده‌های طبیعی سطح زمین پرداخته و در پی یافتن راه‌حلهایی جهت مشکلات محیطی است.

۱۰۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقوع سیل بیان‌گر «چه چیز»، شمال بیان‌گر سؤال «کجا» و قطع بی‌رویه‌ی درختان بیان‌گر سؤال «چرا» در جغرافیا است ولی هیچ کلمه‌ای مبنی بر سؤال «چه زمانی» در این جمله وجود ندارد.

۱۰۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه جنوب منطقه‌ی معتدله‌ی نیمکره‌ی شمالی و هم‌چنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه‌ی طول شرقی واقع شده است.

۱۰۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تصویر فوق از طریق ماهواره برداشت شده که در کتابخانه مورد استفاده‌ی محقق قرار می‌گیرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی اصل این که با افزایش ارتفاع، دما، کاهش می‌یابد تحت حیطه هواشناسی است.

نکته‌ی مهم درسی: مطابق افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع ۶ درجه دما کاهش می‌یابد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: علم ژئومورفولوژی به ساختار شکل زمین می‌پردازد.

گزینه‌ی ۳: علم آب و هواشناسی به بررسی عناصر دما، بارش، فشار هوا و ... در یک منطقه می‌پردازد.

گزینه‌ی ۴: علم کارتوگرافی یا ترسیم نقشه از فنون و ابزار جغرافیا است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تدوین فرضیه، یکی از مراحل حساس پژوهش است و نقش راهنما را دارد. فرضیه، حدس اندیشمندانه‌ی

محقق به سؤال تحقیق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به مرحله‌ی جمع‌آوری اطلاعات است.

(۳) در مرحله‌ی طرح سؤال و بیان مسئله، مطالعه‌ی سابقه، پیشینه‌ی مسئله و نتایج پژوهش دیگران مورد نیاز پژوهشگر و بهتر است صورت مسئله به شکل سؤال نوشته شود.

(۴) مربوط به مرحله‌ی پردازش اطلاعات است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در مرحله‌ی نتیجه‌گیری و ارائه‌ی پیشنهادها، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او

ضمن ارائه‌ی دلایل علمی و منطقی، به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد. در صورتی که فرضیه یا فرضیه‌های یک

پژوهشگر رد شود، پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده بپندارد زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند، پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در کل‌نگری، جغرافی‌دان اجزا و عوامل محیطی را در ارتباط با یکدیگر می‌بیند و به مطالعه‌ی همه‌جانبه

می‌پردازد. در سایر گزینه‌ها، تأثیر اقدامات انجام شده بر محیط اطراف در نظر گرفته نشده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مراحل پژوهش جغرافیایی عبارت است از:

طرح سؤال و بیان مسئله، تدوین فرضیه، جمع‌آوری اطلاعات، پردازش اطلاعات، نتیجه‌گیری و ارائه‌ی پیشنهادها
بررسی عبارات:

الف) طرح سؤال و بیان مسئله (مرحله‌ی اول) ب) تدوین فرضیه (مرحله‌ی دوم)

ج) جمع‌آوری اطلاعات (مرحله‌ی سوم) د) نتیجه‌گیری و ارائه‌ی پیشنهادها (مرحله‌ی پنجم)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از آنجاکه خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطای در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود، به

مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. الف) نسبت میان نارنجی و رنگ، عموم و خصوص مطلق است، زهرا هر نارنجی رنگ است، ولی بعضی

رنگ‌ها نارنجی هستند. ب) هیچ نسبتی میان ایران و کشور نیست، زیرا ایران مفهومی جزئی است. ج) نسبت مار و سمی، عموم و

خصوص منوجه است، زیرا بعضی مارها سمی هستند و بعضی سمی‌ها مار هستند د) نسبت میان دوبا و انسان، عموم و خصوص

مطلق است، زیرا بعضی دوپاها انسان هستند و هر انسانی دوبا است. ه) نسبت میان انسان و حیوان، عموم و خصوص مطلق است،

زیرا هر انسانی حیوان است، ولی هر حیوانی انسان نیست. و) نسبت میان یخ و بخار، تباین است، زیرا هیچ بخاری یخ نیست و هیچ

یخی بخار نیست. پس دو مورد نادرست است.

۱۱۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در استقرای تمثیلی از مشابهت ظاهری دو امر جزئی، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهیم. گزینه‌ی «۱» می‌گوید چون برخی انسان‌ها شیطان‌صفت هستند فقط ظاهری شبیه انسان دارند، پس نباید با آن‌ها دوستی کرد. پس به ضعف استقرای تمثیلی اشاره می‌کند. گزینه‌ی «۲» می‌گوید از مقایسه و استقرای تمثیلی ضعیف، مردم به خنده آمدند. گزینه‌ی «۳» می‌گوید اگر از روی شباهت ظاهری حکم دهیم، آنگاه باید پیامبر و ابوجهل یکسان می‌شدند. در حالی که این استقرای تمثیلی ضعیف و نارواست. اما گزینه‌ی «۴» می‌گوید چون سگ اصحاب کهف با آنان همراه شد و شباهت پیدا کرد، اتفاقاً در مسیر نیک آن‌ها، به انسانیت رسید.

۱۱۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در اینجا اصلاً کلمه‌ی مشترک لفظی نداریم که بخواهیم مغالطه‌ی اشتراک لفظ داشته باشیم. (رد گزینه‌ی «۱») مرجع ضمیر «او» در جمله‌ی دوم عبارت مشخص نیست، در «لعنت خدا بر او باد»، مقصود از «او» کاظم است یا اسد؟ پس مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد.

۱۱۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یک پزشک و به طور کلی، علم پزشکی، ابتدائاً قوانین حاکم بر بدن و جسم انسان را بیان می‌کند و سپس بیماری‌های مختلف را دسته‌بندی کرده و برای هر کدام درمان خاصی در نظر می‌گیرد. یک پزشک همچنین روش‌های جلوگیری از ابتلا به بیماری‌هایی که ممکن است تنوع بی‌شماری نیز داشته باشند را نیز نشان می‌دهد. منطق و منطق‌دانان نیز چنین هستند، ایشان با بیان قواعد حاکم بر ذهن و دسته‌بندی مغالطات، روش‌های جلوگیری از افتادن در دام مغالطات را تدوین می‌کنند. البته این به معنی ریشه‌کن کردن مغالطات نیست، چون ذهن انسان همواره در معرض لغزش قرار دارد و همواره ممکن است که خطایی از آن سر بزند.

۱۱۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعریف و استدلال، راه‌های کسب دانش جدید هستند. تشریح گزینه‌های دیگر: گزینه ۱: تعریف از راه‌های کسب دانش جدید است ؛ نه از اقسام دانش بشری. گزینه ۲: تصدیق علم است ؛ نه از راه‌های دستیابی به آن. گزینه ۴: وظیفه‌ی منطق آموزش روش درست تعریف و استدلال است ؛ نه تعریف‌آوری و استدلال کردن.

۱۱۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعریف فلز به «جسمی که در حالت عادی جامد است» به علت اینکه بعضی از فلزات را دربر نمی‌گیرد (مثل جیوه) جامع نیست.

و این تعریف مانع هم نیست ؛ زیرا به جز فلزات اجسامی مثل «سنگ» هم در حالت عادی جامد هستند. تعریف «پرنده» به «حیوانی که پرواز می‌کند» به علت اینکه بعضی از پرندگان مثل شترمرغ، پرواز نمی‌کنند جامع نیست. هم‌چنین مانع هم نیست ؛ زیرا حیواناتی به جز پرندگان قدرت پرواز دارند ؛ مثل خفاش که حیوان است اما پرنده نیست.

۱۱۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این تعریف جامع نیست زیرا در برخی تصدیق‌ها حکم به عدم نسبت وجود دارد. (مثلاً هوا سرد نیست). تعریف مانع است زیرا هر چیزی که در آن نسبتی وجود دارد، قطعاً تصدیق است و نمی‌تواند تصور باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در صورتی که تعریف با یکی از شیوه‌های مفهومی و لغوی و مصداقی ممکن نباشد یا به تعریف صحیح و کاملی از مفهوم نرسیم، برای شناساندن بهتر مفهوم خود، از ترکیب انواع شیوه‌های تعریف استفاده می‌کنیم. در این شیوه ممکن است دو شیوه یا همه‌ی شیوه‌های تعریف با یک‌دیگر ترکیب شوند.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترکیب تعریف لغوی، مفهومی، مصداقی (۳ شیوه)
- (۲) ترکیب تعریف لغوی و مفهومی (۲ شیوه)
- (۳) ترکیب تعریف لغوی و مصداقی (۲ شیوه)
- (۴) ترکیب تعریف لغوی و مصداقی (۲ شیوه)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم کلی قابلیت انطباق بر بیشتر از یک مصداق خارجی و یا ذهنی را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفهوم جزئی و کلی هر دو می‌توانند مصداق واقعی نداشته باشند، مثلاً زورو یک مفهوم جزئی است که مصداق واقعی ندارد و سیمرغ یک مفهوم کلی است که مصداق واقعی ندارد بلکه فقط مصداق فرضی دارد.
- (۲) مفاهیم کلی و جزئی می‌توانند هر دو یک مصداق واقعی داشته باشند.
- (۳) مفهوم جزئی و کلی هر دو می‌توانند مصداق خارجی داشته باشند، مانند محمد که مفهومی جزئی است و مصداق خارجی دارد و انسان که مفهومی کلی است و مصداق خارجی متعددی دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در یک طبقه‌بندی درست، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعه‌ی خود، نسبت عموم و خصوص مطلق داشته باشد. (مانند نسبت میان انسان و حیوان که عموم و خصوص مطلق است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) در یک طبقه‌بندی صحیح، به هیچ عنوان نسبت عموم و خصوص من وجه وجود ندارد ولی تباین می‌تواند وجود داشته باشد.
- (۳) از نسب اربعه در تقسیم‌بندی مفاهیم استفاده می‌شود.
- (۴) طبقه‌ی اول از همه عام‌تر و هر چه از طبقه‌ی اول به سمت آخر می‌رویم، مفاهیم خاص‌تر می‌شود، پس طبقه‌ی دوم از طبقه‌ی سوم عام‌تر است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تصدیق در پاسخ به استفهام «چرا» می‌آید. گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) تصور و گزینه‌ی (۴) تصدیق است. توجه: رایج بودن یک عرف در منطقه، عبارتی است که به یک تصور اشاره دارد و فاقد حکم و قضاوت است. در صورتی این عبارت به تصدیق تبدیل می‌شد که مثلاً به صورت زیر می‌آمد:

رایج بودن یک عرف در منطقه، عادی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. منظور از مادر من در گزینه‌ی (۳)، لفظ مادر من است، لذا جزئی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این جا رابطه‌ی مفاهیم الف و ب، عموم و خصوص من وجه است. رابطه‌ی مفاهیم ج و ب نیز عموم و خصوص من وجه است. الف و ج رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق دارند. ج و د نیز رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق دارند. د با الف و ب هر دو عموم و خصوص مطلق دارد. در بررسی گزینه‌ها باید این را در نظر داشت. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: رابطه‌ی کتابخانه با کتاب، تباین است و نه عموم و خصوص مطلق.

گزینه‌ی ۳: رابطه‌ی دانش آموز با دانش آموز ابتدایی، عموم و خصوص مطلق است و نه من وجه.

گزینه‌ی ۴: رابطه‌ی شیعه با مسلمان عموم و خصوص مطلق هست اما مسلمان عام تر است و شیعه در درون مفهوم مسلمان قرار می گیرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی می خواهیم مفاهیم را طبقه بندی کنیم، ابتدا وجوه اشتراک و اختلاف آن‌ها را به ترتیب با موارد مشابه و غیر مشابه مشخص کرده و سپس از مفاهیم عام به مفاهیم خاص می رسیم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استدلال «الف»، یک قیاس استثنایی انفصالی حقیقی است. یکی از مقدمات چنین قیاسی، یک قضیه‌ی شرطی منفصل حقیقی است. راننده‌ی این خودرو یا ایرانی است یا خارجی (غیر ایرانی). در این نوع قیاس هر بخش قضیه اثبات شود بخش دیگر نفی می شود و هر بخش نفی شود، بخش دیگر اثبات می شود. بنابراین استدلالی معتبر است.

استدلال ب یک قیاس استثنایی اتصالی است. یکی از مقدمات چنین قیاسی یک قضیه‌ی شرطی متصل است. در استدلال ب، مغالطه‌ی وضع تالی به کار رفته است. در این مغالطه، با اثبات تالی قضیه (در این جا: سربازی نمی روی) به اثبات مقدم (در این جا: دانشگاه قبول شده‌ای) می پردازند. از وضع تالی، نمی توان به نتیجه‌ی درست رسید. بنابراین استدلالی نامعتبر است.

استدلال ج هم یک قیاس استثنایی اتصالی است. در استدلال ج با رفع تالی مواجهیم. در رفع تالی، از نفی تالی قیاس (در این جا: اکثر پزشکان جهان داروهای وارداتی جدید را تأیید نمی کنند) به نفی مقدم (در این جا: داروهای وارداتی جدید ضرر ندارند) می رسیم. رفع تالی از حالت‌های معتبر قیاس استثنایی اتصالی است. پس استدلالی معتبر است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تعریف مذکور نه جامع بوده و نه مانع، پس با دقت ظریف متوجه صحیح بودن گزینه‌ی ۲ می شوید.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی شاعرها عارفند و برخی عارف نیستند. هم چنین برخی عارف‌ها شاعرند و برخی شاعر نیستند. پس میان این دو مفهوم رابطه‌ی «عموم و خصوص من وجه» برقرار است. هم چنین مفهوم غزل سرا با شاعر رابطه‌ی «عموم و خصوص مطلق» و با عارف رابطه‌ی «عموم و خصوص من وجه» دارد.

نکته: نسبت‌های چهار گانه بین مفاهیم کلی برقرار هستند، پس اگر در گزینه‌ای الفاظ جزئی مانند «سعدی» ذکر شده است، نادرست است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در صورتی که رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه برقرار باشد، یعنی تعریف ما تنها بخشی از مفاهیم مورد نظر را پوشش می دهد، نه همه‌ی آن‌ها را (جامع نیست) و بخشی از مصادیق بی ارتباط را نیز در برمی گیرد (مانع نیست).

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. جامع بودن تعریف یعنی، تمامی افراد معرّف را در بر بگیرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دولت‌های با تعریف و اجرای دقیق حقوق مالکیت موجب بهبود عملکرد بازار می شوند و امنیت خرید و فروش در مبادلات را تضمین می کند به گونه‌ای که دولت اجازه نمی دهد قبل از اینکه مردم ثابت کنند مالک واقعی کالایی هستند آن را بفروشند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۲

الف) صحیح است.

ب) غلط است، این موضوع که کارآفرینان موفق «مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند»، اشاره به ویژگی خوشبین بودن آنها دارد.

ج) غلط است، اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه‌های تولید کمتر باشد، کسب‌وکار شما زیان کرده است.

د) غلط است، مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام) از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

هـ) صحیح است.

و) صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۳۳ اگر یک شرکت یا کشور، از تمامی فرصت‌های خود برای بهتر شدن وضعیت خودش استفاده کرده باشد،

به گونه‌ای که این بهبود وضعیت، موجب بدتر شدن وضع دیگران نشده باشد، اقتصاد آن شرکت یا کشور کارا است.

یعنی شرکت یا یک کشور از منابع موجود خود بیشترین استفاده را می‌برد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۵

اگر کسی بخواهد با آنها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درمی‌آورند و سود خودشان را حفظ می‌کنند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۶ تلاش برای تولید بهتر و کارآمدتر از مزایای صادرات کالا است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۷ بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) تنها شرکت‌ها هویت قانونی دارند.

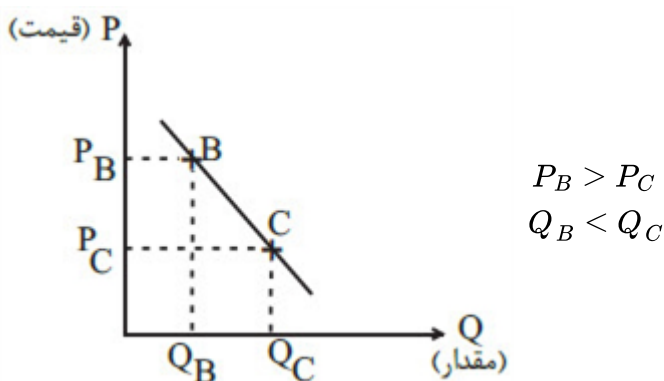
د) الگوی مرز امکانات تولید اجازه‌ی درک بهتر از بده - بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب را می‌دهد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۳۸ بررسی عبارت نادرست:

ج) این عبارت نادرست است که ما هزینه نداده‌ایم بلکه هزینه‌های زیادی هم بر اثر تحریم داده‌ایم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۳۹ چون نمودار نزولی است بنابراین نشان‌دهنده‌ی نمودار تقاضا می‌باشد.

در نقطه‌ی B در مقایسه‌ی با نقطه‌ی C قیمت بیش‌تر اما مقدار کم‌تر است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۴۰

- الف) هزینه‌ی تولید مخارجی است که برای روی دادن تولید لازم است پرداخت شود، مثل پرداختن حقوق کارکنان.
ب) سازمان‌دهندگی مربوط به منابع است، یعنی این‌که از هر کدام بهترین بهره‌وری را بگیریم و از آن‌ها در جای مناسب استفاده کنیم.
ج) خطرپذیری و نوآوری دو ویژگی اساسی کارآفرین برای ایجاد محصولات جدید است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها: ۱۴۱

- ۱) منظور از نوآور بودن این است که ایده‌ها را به محصولات جدید یا کسب و کارهای جدید تبدیل کند که در هیچ جای متن به آن اشاره نشده است.
۲) وقتی از اطمینان به موفقیت صحبت می‌شود، در واقع به خوش‌بینی اشاره شده است.
۳) جلسات مکرر با افراد آگاه در کسب و کار نشان از یادگیرنده بودن دارد.
۴) این‌که شور و اشتیاق فراوان دارد، یعنی کارآفرین پراکنجه است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۴۲

- الف) در صورت عدم وجود تعادل یا با شرایط کمبود روبه‌رو هستیم و یا مازاد. در هر دو حالت بازار توسط دست‌های نامرئی به سمت تعادل دوباره هدایت خواهد شد.
ب) اگر معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و ... ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست می‌آوریم.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۴۳

- برای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیش‌تری به خرید هوشمندانه بیش‌تر وجود دارد.
- ارزیابی، شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف، در چهارمین مرحله انجام می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۴۴

- الف) در نقطه‌ی ب ۴۰۰ واحد کالای A و ۴۰۰ واحد کالای B تولید می‌شود. برای تولید کالای B بیش‌تر، باید به سمت راست و پایین در طول مرز امکانات تولید جابه‌جا شویم. (یعنی از نقطه‌ی ب به ج برویم)
در نقطه‌ی ج، ۶۰۰ واحد کالای B (یعنی ۲۰۰ واحد بیش‌تر از تولید در نقطه‌ی A) و ۲۰۰ واحد کالای A (۲۰۰ واحد کم‌تر از تولید در نقطه‌ی A) تولید می‌شود، بنابراین هزینه‌ی فرصت ۲۰۰ واحد کالای B بیش‌تر، ۲۰۰ واحد کالای A است که شرکت باید از تولید آن صرف‌نظر کند.
ب) تولید در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید، ناکارا است. (نقطه‌ی و)
ج) تولید در نقاط بالای منحنی مرز امکانات تولید، غیرممکن است. (نقطه‌ی ه)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آن‌ها شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند. ۱۴۵

